

SVOBODNA SLOVENIJA

ESLOVENIA LIBRE
Glasi Slovencev v Argentini

Leto LXXXIII | 3. julija 2024 - Buenos Aires, Argentina | Št. 12

www.svobodnaslovenija.com.ar

Svobodna Slovenija

DAN DRŽAVNOSTI

25. junija je Republika Slovenija slavila 33 let neodvisnega obstoja.

Slovenska skupnost v Argentini je, kot vsako leto, pod okriljem krovnega društva Zedinjena Slovenija obeležila to slavje, tokrat v soboto, 22. junija, v Slovenski hiši v Buenos Airesu.

Slavje smo pričeli ob 19.30 s sveto mašo za Domovino, ki sta jo darovala delegat za

slovensko dušno pastirstvo g. Franci Cukjati in g. Toni Burja. Prisotni so bili v imenu Veleposlaništva Republike Slovenije v Buenos Airesu začasni odpravnik poslov g. Igor Šef, predsednik društva Zedinjena Slovenija inž. Jure L. Komar, zastopniki slovenskih društev ter organizacij.

Sveto mašo so s petjem polepšala skupina iz Slovenskega doma San Martin, ob sprem-

ljavi Lučke Marinček Kastelic pri orglah. S pesmijo "Marija skozi življenje", ki nam je tako draga, smo Mater božjo prisli, da še naprej vodi našo drago Slovenijo.

Po končani sveti maši sta začasni odpravnik poslov Veleposlaništva Republike Slovenije g. Igor Šef ter predsednik društva Zedinjena Slovenija inž. Jure L. Komar položila šopek nageljnov pred spomenik padlim. Z minuto molka smo se poklonili vsem, ki so dali življenje za domovino ter zapeli narodno himno v čast Sloveniji.

Večer je nadaljeval v predverju dvorane, ob toplih empanadah in dobrem rdečem vinu, s katerim smo nazdravili naši dragi Sloveniji.

Zedinjena Slovenija

Društvo Slovencev v Mendози

VESELO PRAZNOVANJE DNEVA DRŽAVNOSTI

Ob 33-letnici slovenske samostojnosti se je slovenska skupnost v Mendози pripravila na praznovanje še enega leta tega velikega koraka k tako zaželeni državi. Letos staslovenska šola Sv. Cirila in Metoda in tečaj pripravila slovesnost. V spremstvu gospoda Janeza Cukjati, ki je daroval sveto mašo, smo molili za slovensko domovino ter ji želeli miru in veliko uspeha.

Nato se je začela slovesnost v dvorani s petjem slovenske in argentinske himne. Otroci od vrtca do 4. razreda, skupaj s skupino tečaja, so pripravili različne risbice o pokrajinah naše prelepe dežele pod geslom: »Spoznati, da bi ljubili«. V svojih delih so prikazali slovenske kraje in pokrajine.

Tako smo potovali po različnih regijah in uživali v Ljubljani, Ljubljanskem gradu, se sprehodili po Bohinjskem jezeru, Brezju, Triglavu, Bledu, obiskali Vipavsko dolino, reko Sočo, Idrijsko območje. Potepali smo se ob Jadranskem morju in po obali Portoroža, Kopa in Pirana, se sprehodili po zgodovinskem Predjamskem gradu, po Škocjanskih jamah, Beli krajini, obiskali Kočevje in njegove medvede, Lipico in lipicance, Laško, staro

mejno jedro Celja, prelepo Veliko planino, goro Peco in sanje kralja Matjaža, ter mesta Maribor s staro trto, in nazadnje Ptuj in kurentovanje.

V drugi slikanici so otroci od 5. do 7. razreda povedali, zakaj imajo radi Slovenijo, pri čemer kot najbolj znane izpostavijo njene kulturne in krajinske lepote. Za konec praznovanja so vsi skupaj zapeli »Moja Slovenija« s spremstvom Ansambla bratov Nemanič, iz naslikanih slik pa so izoblikovali zastavo.

Dan se je nadaljeval z družinskim kosilom, pri katerem smo poskusili slovenske dobrote, golaž in pecivo, ki jih je za to priložnost pripravil Slovenski pevski zbor, zaključili pa smo s prazničnim petjem in plesom.

Tako smo se srečali ob novem praznovanju in se bolje spoznali. Kako srečni smo, da lahko po Božji milosti rečemo, da imamo dve domovini, argentinsko in slovensko, dve kulturi, ki se prepletata in dopolnjujeta in istega Boga, ki ju vodi, da lahko vsaki damo najboljše od sebe.

Naj živi slovenski narod!

Jimena Fernández – Sofia Štumberger

SPOMINSKA PROSLAVA

Mesec junij nas spominja na žalostne dogodke, ki so jih preživele žrtve druge svetovne vojne. Nekateri so izgubili starše, brate, sorodnike in veliko prijateljev, kateri so dali življenje za domovino Slovenijo. Ti dogodki so po tolikih letih še vedno nepozabni v naših srcih.

Tudi v Mendози smo se jih v nedeljo, 12. junija, spomnili v naši skupnosti, v zvest spomin njim, ki so branili vero in narodne vrednote. Najprej smo na dvorišču zmolili in položili venec pred spominsko ploščo z minuto molka. Nato je sledila sv. maša darovana njim, katero je daroval gospod Janez Cukjati in pri kateri je s petjem sodeloval slovenski pevski zbor. Po maši je sledil kulturni program, katerega je povezovala Miriam Šenk. Omenila je zadnja odkritja v Macesnovi Gorici, kjer so našli posmrtno ostanke 3.450 oseb, predvsem Slovencev. Bili so možje vere, žrtve državnega terorizma, ki je vladal po že končani vojni. Tam stoji križ na katerem piše "Sovražstvo naj ne sega prek pepela mrtvih".

Zofija Štumberger je recitirala poezijo "Pismo v Vetrinj" (Jeremija Kalin); to je kratko pismo žene in malega sina svojemu možu in očetu, ko se vrne domov. To se ni nikdar zgodilo.

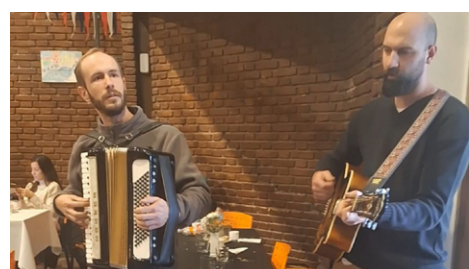
Nato je Avguštin Šmon recitiral "Živim mrtvim" (Karel Mauser), kar pomeni "Los muertos a los vivos", z globokim stavkom "Kadar bomo eden v zemlji, mogoče nas boste dobili in tako z ljubeznijo pobrali in zakopali. Tako želimo počivati in spati večno življenje".

Nadaljeval je Emiljan Nemanič, prebral je govor zgodovinarja Mitje Ferenc v spomin žrtvam komunističnega nasilja zadnjega 16. maja v Ljubljani.

Za zaključek so predstavili dokumentarec Jožeta Dežman, kateri opisuje zgodovino vrnitev slovenskih domobrancev.

Za konec smo vsi skupaj zapeli pesem "Moja domovina".

Gizela Žumer

SLOMŠKOV DOM | Spominska proslava in dan državnosti

V mesecu juniju se je veliko dogajalo v Slomškovem domu!

V nedeljo, 16. junija, so naši mladi počastili svoje očke ob prazniku očetov. Pogostili so ji pri nedeljskem zajtrku z voščilom in bogatim narezkom, ki so ga zalili z whiskyjem - kakor je očkom najbolj všeč!

*Nobena beseda ni dovolj velika
v zahvalo za vse darovane trenutke.*

*Zakaj vem, da je seznam tvojih del zame tako
dolg,
kolikor traja moje življenje, in tako globok,
kolikor daleč sega tvoja ljubezen.*

*Ati, hvala, ker na vsakem koraku
najdem sledi tvojih rok,
ki me varno vodijo v pravo smer.
Ker me vsak dan učiš, in pokažeš neskončno
ljubezen.*

V nedeljo, 23. junija, smo se kot vsako leto spomnili žrtev vojne in komunistične revolucije. Počastili smo njih, ki so zaradi ljubezni do domovine in vere izgubili življenje, zanje in za njihove družine smo molili.

Po šolski sv. maši smo si ogledali pretresljiv posnetek »Macesnova Gorica, slovenski Katin«, ki gan ma je predstavil Jože Lenarčič. Rajnih padlih sorodnikov smo se spomnili z branjem njihovih imen, nato pa ob pesmi "Oče, združi nas" (pevci zbora Ex Corde) v procesiji nesli prižgane svečke pred spomenik.

tudi je naštel imena naših padlih domačih....
Hvala jim!

Spomnili smo se tudi 33. obletnice samostojnosti Republike Slovenije.

Učenci Slomškove šole so ta pomembni datum obeležili v soboto, 29. junija. Praznik so doživeli kot rojstni dan naše mlade Slovenije! Pred slovensko zastavo so zapeli narodno himno, v besedah voditelja šole in v kratkem

posnetku so pa poslušali, zakaj se je Slovenija odločila za ta pomembni korak.

Praznovanje je nadaljevalo s skupnimi aktivnostmi in slavnostno malico.

Naslednji dan, na nedeljo 30. junija, se je pa tudi cela ramoška skupnost poklonila slovenski državi s petjem Zdravljice.

Slomškov dom

MESEC SPOMINA

ZMAGOVALCI IN PORAŽENCI?

Na Narodni dan spomina na žrtve komunističnega nasilja, čeprav ga je lansko leto levičarska vlada ukinila, se je vseeno vršila 16. maja spominska slovesnost na trgu Republike v Ljubljani. Ko sem bral govore, sem se pri enem začuden ustavil: "Režim, zaslepljen z zmago v drugi svetovni vojni, je kruto obračunal s poraženci".

Zmagovalci v tej vojni so bili Američani, Sovjeti, Angleži, delno morda tudi Francozi, a govornik ni mislil nanje, ampak na partizane, pod vodstvom komunistične partije.

Poraženci: Nemci, Italijani in njihovi zavezniki Romuni, Madžari, delno tudi Bolgari. A tudi nanje ni govornik mislil, ampak na domobrance, četnike in na druge protirevolucionarje..

Koga so premagali partizani v Sloveniji in sploh v Jugoslaviji?

Z Italijani so bili stalno v taktičnih povezavah, da so oboji lahko mirno pobijali zavedne Slovence - neoborožene civiliste - ali jih pošiljali v taborišča, da jim ne bodo po vojni v napoto pri uvajanju komunizma. Sicer jim je tega že zagotovil Josif Vissarionovič Dzhugashvili, takrat še tako češčen "oče narodov", Stalin.

Po kapitulaciji Italije, septembra 1943, so se njene čete vračale v domovino in partizani so jih spremljali do meje, da bi jih branili, če bi se slučajno ljudje znesli nad njimi za vse medvojne zločine. V zahvalo so jim Italijani pustili orožje in tudi vojake, ki so se razumeli na težko

orožje, da so ga lahko uporabljali.

Kraje in mesta so po odhodu Italijanov partizani proglasili za osvobodeno ozemlje, kar je trajalo le malo časa, ker so jih kar hitro zasedli Nemci, ne da bi se partizani temu uprli.

Septembra 1944 je maršal Josip Broz - Tito, poveljnik vseh jugoslovanskih partizanskih čet in najslavnejši jugoslovanski heroj, ki je zapustil celinsko Jugoslavijo in se zatekel pod angleško zaščito na jadranski otok Vis, milostno dovolil Stalinu, da so sovjetske čete lahko vdrejo v Jugoslavijo. Te so meseca novembra že osvobodile - Nemcev - Beograd. Tito je zahteval, da naj v paradi pri proslavi zmage prvi vkorakajo partizani, a ruski poveljnik, Fjodor Tulbuhin ni tega sprejel, češ, da so partizani kaj malo prispevali k zmagi, posvečali so se bolj ubijanju ideoloških nasprotnikov, Nemci jih niso kaj dosti brigali. A je dovolil, da je v prvemu tanku parade stal tudi en partizan. Sovjeti so potem napredovali proti zahodu, v Sloveniji so se ustavili v Murski Soboti, ker so bili Nemci, zavedajoči se poraza, že v polnem umiku na zapad, da se predajo zapadnim zaveznikom in ne padejo v roke Sovjetom. S tem je bila usoda Jugoslavije, s Slovenijo vred, zapечатena.

Vojne je bilo konec 8. maja, datum predaje Nemcev Sovjetski Zvezi v Berlinu ob 23. uri. Zaradi časovne razlike je bil takrat v Moskvi že 9. maj, zato se večkrat omenja ta datum.

V Sloveniji praznujejo osvoboditev Ljubljane in drugih mest 9. maja, torej ko je bilo vojne že konec in nobenega okupatorja nikjer več, ker so sami odšli, da jih ne dobe Rusi. A v Ljubljano so prvi vkorakali, po Strelski ulici, partizani hercegoveškega muslimanskega odreda. Za njimi so se opogumili slovenski partizani in jim zmagujoč sledili.

Še nekaj o bitkah v drugi svetovni vojni:

Najbolj proslavljena bitka na Slovenskem je verjetno Dražgoška bitka, v začetku januarja 1943. Pred par leti je slavnostni govornik na tej proslavi zatrdil, da smo z njo Slovenci pokazali svetu, da Nemci niso nepremagljivi.

Če upoštevamo važnost in vpliv neke bitke po številu padlih, navedem nekaj podatkov:

Bitka pri Ardenas- Francija, december 1944 - januar 1945, 80.000 padlih Nemcev
Kursk, 280.000 padlih
Jarkov, avgust 1942, 98.600
Stalingrad, januar- februar 1943, 246.700 Nemcev, njihovih zaveznikov: Romunov 58.850, Madžarov 143.000, Italijanov 114.520, skupaj 563.000 padlih.

V Dražgoški bitki, 28, ampak sami Nemci.

Skozi vso vojno, od septembra 1939 do maja 1945, je na celem Balkanu - Albanija, Bolgarija, Jugoslavija, Grčija, evropski del Turčije ...- kjer je bilo partizanstvo najbolj aktivno - padlo 25.000 nemških vojakov, od teh, večina po vdoru Sovjetov v Jugoslavijo.

Poraženci

Z Rdečo vojsko že na slovenskih tleh, je bilo jasno, da bo v teh krajih zavladal komunizem. Vsak upor bi bil nesmislen. Zmagovalci - Churchill, Roosevelt in Stalin so si proti koncu vojne na konferencah, Teheran - december 1943 in Yalta - februar 1945 razdelili svet, posebno še Evropo, na vplivna območja, kjer so uvajali svoj način vladanja. Protikomunistične čete in na tisoče in tisoče civilistov, ki so se odločili živeti v svobodi, čeprav za ceno izgube domovine, so se napotili proti mejam sosednjih držav, Avstrije in Italije, že zasedene po Angležih in Američanih. V primeru domobrancev, jih partizani pri umiku niti niso poskušali zajeti, kar bi bilo po vojaško, ampak so jih z barantanjem z Angleži zamenjali za slovensko Koroško. Partizani so tudi zasedli most čez Dravo in okolico, na avstrijski strani Ljubeljskega tunela, da bi preprečili prehod civilnim beguncem, a so se pred Rupnikovim bataljonom kaj hitro in skoraj brez upora razpršili. Zadnja domobranska zmaga - od tolikih in zadnji partizanski poraz - od tolikih.

A domobranci - in še druge protikomunistične formacije, so Angleži razorožili, izdali in z lažjo poslali v roke svojim političnim nasprotnikom.

Niso bili poraženi, ampak izdani in prodani.

Franci Markez

Črna misla ZA POBITE SLOVENCE

MISSA PRO DEFUNCTIS

IN TEMPORE ILLO SCRIPSIT SANC-TUS JOANNES -

In tedaj se je zgodilo
in je biló kakor danes:

priplul
je drugi Angel od sončnega Vzhoda,
noseč živega Boga pečat
in zarjul
je njegov mogočni glas
četrto angelom, letečim pokončat
Zemljó in Morjé:

Ne končujte Zemljé,
ne dreves plóda,
ne morjá,
dokler ne zaznamujem krdela
služabnikov našega Boga
na njih čela!

In sem čul
število zaznamovanih:

stoinštirideset tisoč izbranih
iz vseh rodov Izraela:
iz rodu Judovega dvanajst tisoč,
iz rodu Rubinovega dvanajst tisoč,
iz rodu Gadovega dvanajst tisoč,
iz rodu Azarjevega dvanajst tisoč,
iz rodu Neftalijevega dvanajst tisoč,
iz rodu Manasijevega dvanajst tisoč,
iz rodu Simeonovega dvanajst tisoč,
iz rodu Levijevega dvanajst tisoč,
iz rodu Isaharjevega dvanajst tisoč,
iz rodu Zabulonovega dvanajst tisoč,
iz rodu Jožefovega dvanajst tisoč,
iz rodu Benjaminovega dvanajst tisoč...

in za njimi sem videl še tropov veliko
iz vseh narodov in rodov in ljudstev in jezikov,
ki jih nihče ni mogel prešteti:
v bela oblačila odeti
in s palmami v dlanéh...

O teža Videnj Prerokovih, zlomljenih v mojih očeh:

iz Romulovega rodu dvanajst tisoč vojščakov -
pri Vodi Slatínski...
iz Vladimirjevega rodu dvanajst tisoč kozakov
in Vinici ukrajinski...
iz Piastovega rodu dvanajst tisoč veljakov
in jami katynski...
iz Valukovega rodu karantanskih svobodnjakov -
tabor vetrinjski:
(Joj, Narod Benjamin! Moj Narod Zaznamovan-
cev!) -
dvanajst tisoč legijonarjev in domobrancev...

...
Vidim jih: urejenim v čete
drugi angel zaznamuje čela in prsi napete,
kot da jih mazili in za smrt pečati...

a četrto angelov, ki jim je naročeno pokončati
našega drevja jabolka mlada
in naše zemljé prostornino,

jih čaka z gorečimi meči nad robom prepa-
da
za vrati
v Domovino...

Zakril si oči je Angel živega Boga:

četrto angelov z rdečo zvezdo na čelu
je prihrumelo z Vzhoda na konju rdečem:
s srpom in kladivom kot z ognjem in mečem,
čez sončni nasad zadivja -

in dvanajst tisoč zaznamovancev pade pod
kopito
divjemu krdelu,
Pokončevalcu zemljé in drevja in morjá -

(o Prerok iz Razodetja: si v Patmu videl Ti to?)

in slednji je potočil zadnjo kapljo krvi iz žil,

da zdaj v blesku belih oblačil
držé palmo mučeniško preko srca-

Zmagovalci za večni čas!

BOGU HVALA! - DEO GRATIAS!

M E S E C S P O M I N A

PRIZADEVAJMO SI ZA NAROD SVETNIKOV

Govor Jožeta Rožanca v Kočevskem Rogu, 1. junija 2024.

Spoštovani! Nešteta krščanska znamenja in kapele nam pričajo o veri naših prednikov – o njihovi ljubezni do Boga in Cerkev. Pričajo nam o tem kako je katoliška vera globoko prežela vso slovensko bit. Mnogi govori in reki se naslanjajo na krščansko izročilo. Mnogi dosežki našega naroda so povezani s krščanstvom: Brižinski spomeniki, ki so najstarejši znani ohranjeni zapisi v slovenščini in najstarejši latinični zapis v katerem koli slovanskem jeziku; prva slovenska knjiga, prevod Svetega pisma, opisovanje naroda in široka dejavnost Mohorjeve družbe, ki je preko knjig povezovala Slovence po svetu. Naša domovina pa ni posejana le s krščanskimi znamenji in kapelami, ampak tudi z zamolčanami in prikritimi kraji, kjer je bila prelita kri mučencev in kjer še ležijo njihovi posmrtni ostanki. Mučencev, ki so izpričali to ljubezen do konca – s svojim življenjem. Danes smo zbrani v Kočevskem Rogu, na enem od več kot sedemsto komunističnih povojnih morišč, ki težijo našo domovino Slovenijo. To so kraji sovraštva, trpljenja in smrti – a so tudi kraji ljubezni, odpuščanja, božje milosti in luči.

»V času največje stiske in najtežjih preizkušenj« (list Slovenska zaveza št. 1, 1942), ko se je naš narod boril za preživetje, in v nasprotju z navodili Kominterne, je komunistična partija Slovenije pričela revolucijo na Slovenskem. Po skoraj dveh letih sodelovanja komunistov z nacisti, vse od podpisa pakta Ribentrop-Molotov do napada Nemčije na Sovjetsko zvezo, so komunisti opustili retoriko proti-imperialističnega boja in privzeli masko in taktiko osvobodilne fronte. Z retoriko osvobajanja so slepili mnoge, ki so verjeli da se bojujejo proti okupatorju, ob tem pa uvedli krvavo revolucijo, katere namen je bil vzpostavitev komunističnega režima in tudi sprememba značaja slovenskega naroda. Z izvedbo niso odlašali. VOS-ove trojke likvidatorjev so načrtno pričele pobijati vodilne in javne osebnosti. Ubili so Fanouša Emmerja, ki je snoval Slovensko narodno gibanje, ilegalno, demokratsko odporiško gibanje proti okupatorju («Politični umor Fanouša Emmerja», Revija Zaveza št. 66). Ubili so Franca Župca in Jaroslava Kiklja, ki sta si prizadevala ohraniti delovanje slovenske univerze v Ljubljani v času italijanske okupacije («Jaroslav Kikelj – tarča komunističnega atentata», Družina, 2022). Ubili so Iva Peršuha in Fortunata Majdiča iz Slovenske legije, prve skupine, ki se je ilegalno organizirala za boj proti okupatorju. Ubili so dr. Lamberta Ehrlicha, ki je predlagal samostojno državo Slovenijo, ki naj bi postala prava Švica Vzhodne Evrope («Lambert Ehrlich», e-enciklopedija slovenske osamosvojitve, državnosti in ustavnosti). Umorili so bana Marka Natlačena, ki je bil dal pred okupacijo uničiti vse zapise zaupnega značaja glede komunistov, da bi komuniste obvaroval pred fašisti, saj je upal, da se bodo borili za slovenski narod («Pismo neznanemu prijatelju», Revija Zaveza št. 35). Ubili so mnogo ljudi. Umori nad tisoč vplivnih Slovencev pa se niso končali z umorom telesa. Žrtvam so odvzeli tudi dobro ime, ko so širili lažne govorice. Nekaterim so tudi oskrnili ali onemogočili grobove – da še danes ne vemo kje čakajo na vstajenje. Vendar se morija ni končala z vojno: maliku revolucije so žrtvovali še na tisoče Slovencev, ki so jih pomorili po koncu vojne širom Slovenije. Za mnoge izmed teh, katerih morišča so znana, še ni možen dostojen pokop, kljub demokratični ureditvi Republike Slovenije.

A ob teh bolečih dogodkih velja pozornost usmeriti na Kristusovo svarilo: naj se ne bojimo tistih, ki so sposobni ubiti telo – ampak tistih, ki morijo dušo. Komunistična partija je načrtno delala na obeh področjih: morila je telo in dušo. Vztrajno je poskušala lomiti hrbtenice Sloven-

cev, da bi res postal narod hlapcev partije. Da bi izgubil lesk iz oči slovenskega svobodnjaka. Da bi izgubila vsaka sled božjega in svetega v našem narodu. Sveto ni bilo več življenje. Sveta ni bila več družina. Nova družba ni bila več pojmovana kot občestvo. Svojo veljavo sta izgubili tudi strokovnost in pravni red – veljala je le arbitrarna in menjajoča se volja partije. Izvajali so vse mogoče odtenke nasilja. Vlili so teror in nezaupanje, ki je prodrlo do najbližjih članov družine. Mnogi so za desetletja molčali o doživljenih strahotah srpa, ki je žel življenja, in kladi, ki je uklenil narod v okove totalitarizma.

Povojni poboji so se dogajali skoraj stoletje po izidu okrožnice Qui Pluribus Papeža Pija IX, ki je strogo obsodil komunizem – »tisto zloglasno doktrino [...], ki je popolnoma v nasprotju s samim naravnim pravom in če bi bila enkrat sprejeta, bi popolnoma uničila zakone, lastnino in posesti vseh ljudi in celo družbo samo« (Qui Pluribus – člen 16). Preroške besede so že stoletje pred začetkom komunističnega režima na Slovenskem opozarjale na ta strup in kisline brezbožnega izvora, ki je razkrjala in še razkraja družbeno tkivo. Cerkev je po okrožnici Qui Pluribus iz leta 1846 večkrat obsodila komunizem in kazala na škodo, ki jo vnaša v svet. Papež Pij XI je v okrožnici Divini Redemptoris leta 1937 opozoril, kako si komunizem prizadeva »razgraditi krščansko civilizacijo, da ta revolucija po svoji širini in nasilju presega vsa dotedanja preganjanja Cerkev in grozi ljudstvu širomo sveta, da zapadejo v barbarstvo, hujše od tistega, ki je zatiralo večji del sveta ob prihodu Odrašenika« (Divini Redemptoris – člen 2). Po besedah tedanjega papeža, so bili prvič priče hladno načrtovanemu spopadu med človekom in vsem, kar je božjega. Krščansko civilizacijo ljubezni in življenja naj bi zamenjala civilizacija sovraštva in smrti. Novoga človeka, ki po Kristusovi odrešitvi daritvi in s pomočjo božje milosti sodeluje v skladu z originalno božjo zamisljivo, naj bi zamenjal novi komunistični človek, ki svojo poklicnost in danost zanika. Tako greši v svojem bistvu, ko sodelovanje s Stvarnikom podreja imanentnemu idealu in prijateljstvu z Bogom zamenja za sužnost maliku.

Škof Gregorij Rožman se je nevarnosti komunizma dobro zavedal. Leta 1948 se je v Clevelandu takole spominjal svojih odločitev in delovanja: »Kakor ni bilo nobene nevarnosti, da bi se ljudje navzeli nacizma in fašizma, tako je v partizanstvu največja nevarnost bila prav v tem, da se ljudje v tako imenovanem osvobodilnem gibanju navzamejo komunizma. Narodu ni moglo biti jasno, kakšno gorje pripravljajo komunisti, narod si ni mogel misliti, da bi kdo brezvestno izrabil osvobodilno gibanje za kaj drugega kot resnično osvobojenje« (Ameriška domovina, str. 2., 29. julij 1948). Zato je svaril in naročal dušnim pastirjem, naj odločno, brez ozira na težave in nevarnosti, opozarjajo ljudi na komunizem. V svetem letu 1950 je škof Gregorij Rožman na praznik Kristusa Kralja obiskal Kalistove katakombe in se spominjal obiska iz leta 1938: »Živo sem se spomnil zadnje svoje maše pri istem oltarju v poletju 1938. Tedaj je stala okrog oltarja četica mladih apostolov, članov dijaške katoliške akcije. Tistih fantov ni več mnogo pri življenju. Ob komunistični revoluciji so bili pomorjeni, ostali so zvesti do smrti. Danes imamo tudi katoliški Slovenci svoje 'katakombe', kjer počivajo izmučene in strte kosti tisočev, ki so bili mučeni in pobiti predvsem zavoljo tega, ker niso hoteli služiti brezbožnim silam. Kraške jame na Kočevskem, zapuščeni jaški hudojamskih in hrastniških premogovnikov, protitankovski jarki teharski in še mnogokje so naše katakombe. Niso vsi, katerih kosti v teh jamah trohne, verski mučenci v cerkvenem smislu, a mnogi med njimi so [...].

Kakor nekoč iz rimskih tako bo zažarel tudi iz naših katakomb svetel, svetel žarek bodočih božjih zmag. Christus vincit.« (Škof Rožman III, str. 557, Jakob Kolarič, 1977).

Komunistični režim kljub svoji sprevrženosti ni uspel predrugačiti in zlomiti vsega. Generacija, ki je trpela in se branila pred komunistično revolucijo, je tudi doživela propad režima in nastanek samostojne države Slovenije. Kot Mojzes so ugledali obljubljeni deželo. Osamosvojitve je uspela ob naporu Slovencev v Sloveniji in po svetu: tistih, ki so pretrpeli leta suženjstva v režimu in tistih, ki so bili prisiljeni zapustiti vse in so zaživeli v tujini. Tudi vseh, ki osamosvojitve niso doživeli, a so v srcu Slovenijo nosili do konca. Teh, ki so se vrnil, in onih, ki so zaspali na tujih tleh.

*Pod rodno streho lastovka
se vsako leto vrne,
a mene tuja zemlja
za vekomaj zagrne.
Na križ nagrobni v tih spomin
takole mi zapiši:
Tu sredi pampe žalostne
naš dedek dotrpel je,
do zadnjega, do zadnjega
po domu hrepenel je...*
(»Ded se poslavljaj« – Mirko Kunčič)

*Obljubljena dežela pa ni bila le dosežen cilj,
ampak je novo izhodišče in naloga.
Iz preteklosti, ki je zakoreninjena v bolečini
izhajamo
Za seboj puščamo noči groze in strahu
prehajamo
V dan, ki je čudovito jasen
vstajamo
Prinašajoč izročila in darove naših prednikov,
Mi smo sanje in upanje naših predhodnikov.
Izhajamo
Prehajamo
Vstajamo.*
(Prirejeno po »Still I Rise« – Maya Angelou)

Razpad komunističnega režima je hkrati pomenil razplod komunistične zmote, ki v mnogih oblikah še danes razkraja družbo. Filozof dr. Milan Komar je razplod marksizma povzel v dvanajstih točkah («Razpad in razplod marksizma», dr. Milan Komar, 1991), med njimi so (i) nezanimanje za objektivno resnico, (ii) pomankanje smisla za naravni red, saj kjer ni resnice ni morale, (iii) prvenstvo prakse, saj kjer ni naravnega reda kontemplacija ni potrebna in vredno je le človeško delo, ter (iv) zaton dostojanstva človeške osebe, vprašanja identitete in kvalitete.

Ljubezen do Boga in naroda med drugim terja odgovor na vprašanje, kako obnoviti vse, kar je bilo izbrisano, porušeno in pokvarjeno. »Iščite najprej Božje kraljestvo in njegovo pravičnost in vse to vam bo navrženo.« (Mt 6, 33). Saj Bog »nalomljenega trsta ne bo zlomil in tlečega stebnja ne ugasil, zvesto bo delil pravico.« (Iz. 42, 3) In nam zagotavlja: »Glej, vse delam novo!« (Raz. 21, 5).

Pred komunističnim zavzetjem Rusije nam je Bog poslal angele in njegovo Mater Marijo, ki so se prikazali pastirčkom v Fatimi. Prošnja spreobrnjenja, molitve, pokore, zadoščevanja za naše grehe in grehe sveta, posvetitve Brezmadežni za mir na svetu je veljala tedaj in velja tudi danes. Velja tudi Marijina obljuba, katere izpolnitev še čakamo: spreobrnjenje Rusije in obdobje miru na svetu («Sporočilo iz Fatime», 2000).

»Današnji svet za svojo rešitev [...] potrebuje predvsem delavnih svetnikov,« je v svojem nagovoru članom Marijine kongregacije položil na srce bl. Lojze Grozde («Nagovor članom Marijine kongregacije na dan Brezmadežne», Lojze Grozde, 8. decembra 1942). Brezbožstvu se lahko

zoprstavimo samo s svetostjo. Kdo so svetniki? Navadni ljudje, ki si vsak dan prizadevajo slediti Bogu oz. živeti resnicoljubno in razdajajoč se iz ljubezni do Boga in drugih. Bog je ljubezen, Resnica in Življenje. Vse kar se oddalji od Njega, ne bo imelo teh atributov in bo vodilo v Sovražstvo, Laž in Smrt. Zato si prizadevajmo za ljubezen, Resnico in Življenje.

Ob zaključku okrožnice Divini Redemptoris, nas Papež Pij XI prosi, da se zoprstavimo brezbožstvu z ljubeznijo – pečatom Kristusovih učencev -, ki se kaže v potrpežljivosti in prijaznosti, ki dobrohotno opozarja in popravlja tiste, ki se oddaljijo od božjih zapovedi – poti resnice in pravice -, ob tem pa se izogiba vsakega pokroviteljstva. Vabi nas, da opravljamo telesna in duševna dela usmiljenja (Divini Redemptoris – členi 46-48, 59, 62, 70). Pomagaj nam Bog, da to udejanjimo: mrliče pokopavati, žalostne tolažiti, žaljivcem od srca odpustiti, grešnike svariti, za žive in mrtve Boga prositi. Iz ljubezni širite Kristusov nauk odrešenja: da ga vsi spoznajo in vzljubijo. Iz iste ljubezni pa še bolj goreče negovati odnos do vsega, kar je slovenskega: človeka, jezika, kulture, naroda in zemlje.

Ni ljubezni brez resnice: na tem svetu kraju prosimo Boga moči in pomoči, da bomo hoteli videti in znali povedati kaj se je zgodilo. Da bomo pričali za resnico. Da bomo prenesli svetli zgled naših mučencev bodočim rodovom. Predvsem pa, da nas trenutek smrti najde pripravljene, tako kot so bili oni: z izprašano vestjo, z rožnim vencem v roki, z molitvijo na ustih, v stanju posvečujoče milosti, odpuščajoč vsakršno krivico. Verujemo v občestvo svetnikov: na tem svetu prostoru niso samo posmrtni ostanki mučencev – mučenci sami so živo navzoči kot del povečane Cerkev, ki nas spremlja in se z nami bori, da dosežemo nebesa. Slovenski mučenci, prosite za nas!

Bog je življenje. Kjer sta kladi in srp kosila smrt, je ostala praznina. Ne le tiste generacije, ampak vseh bodočih rodov – možnih potomcev, ki jih ni in jih nikdar ne bo. Lahko pa se borimo za življenje današnje generacije in za bodoče slovenske rodove – s kulturo življenja. Da bi se veselili otrok. Da bi si želeli družbe mladih in starih. Da bi vsakdo, ki je splošno bil rojen, in vsakdo, ki je rojen, umrl naravne smrti. Da bi nam ne bilo vseeno za dogajanja v naši družbi, saj, po besedah dr. Komarja, »z nezanimanjem potuje smrt incognito«. Kličimo Svetemu duhu, Duhu življenja: kar je suho, spet zalij in ozdravi rane vse!

Slovenski narod se lahko ponaša z mnogimi dosežki. Vendar je najbolj dragoceni žrtev tisočih pričevalcev za vero. Ko je prišla ura žrtve, so krotko sprejeli kelih in palmo mučeništa, umirajoč z molitvijo na ustih. Pridružili so se Kristusov na Kalvariji. Umorjeno je bilo njihovo telo, a odrešena duša, ki čaka na dan vstajenja – ko bo v povečanem telesu zablesnela v vsej božji slavi.

Kako obnoviti vse, kar je bilo izbrisano, porušeno in pokvarjeno?

*»V mislih – jasnost,
v načrtih – zahtevnost,
v dejanjih – kakovost,
v skupnosti – vzajemnost,
v vsem – odgovornost,
v dušah – svetost!«*

(Govor na zaključnem zborovanju II. katoliškega shoda Slovencev v Argentini. Dr. Marko Kremžar. 1987.)

Prizadevajmo si za svetost – za narod svetnikov – z molitvijo in zavestjo, da je naša moč v Gospodu, ki je ustvaril nebo in zemljo.

Jože Rožanec

Vir: Zaveza - <https://www.zaveza.si/slovesnosti/prizadevajmo-si-za-narod-svetnikov/>

OkrOgle OBLETNICE | Matej Sternen (1870 - 1949)

Pred 75 leti je v Ljubljani umrl Matej Sternen, slikar, restavrator, grafik in pedagog, eden zadnjih slovenskih impresionistov. Skupaj z Matijem Jamo, Ivanom Groharjem in Rihardom Jakopičem sodi med slavno »četverico«
slikarjev slovenske moderne. S Sternenovo smrtjo se konča doba slovenskega impresionizma.

Matej Sternen se je rodil v Verdu pri Vrhniku 20. septembra 1870 kot enajsti izmed štirinajstih otrok gostaču Janezu in Mariji Šivic. Osnovno šolo je obiskoval na Vrhniku, po treh letih meščanske šole v Krškem je štiri leta obiskoval Državno obrtno šolo v Gradcu, kjer se je seznanil z Ivanom Groharjem in Jožetom Plečnikom. Študije je dokončal na Dunaju, kjer je najprej obiskoval umetno-

obratno šolo, nato pa Akademijo za likovno umetnost.

Že med študijem si je služil denar z risanjem, kopiranjem in portretiranjem, kot pomočnik Alojzija Šubica pa je leta 1898 prvič tudi restavriral. Leta 1899 je odšel v šolo Antona Ažbete v Munchen, kjer je spoznal Riharda Jakopiča in Matijo Jamo ter ponovno srečal Ivana Groharja. Tam je spoznal tudi slikarko Rozo Klein in se z njo poročil.

Živel in delal je v različnih mestih po Sloveniji ter študijsko potoval v Italijo in Pariz. Med prvo svetovno vojno je na fronti in v zaledju delal kot risar, fotograf in restavrator. Po vojni se je naselil v Ljubljani, od leta 1921 dalje pa je bil profesor risanja na oddelku za arhitekturo tehnične fakultete v Ljubljani ter še naprej deloval kot odlični restavrator.

Druga svetovna vojna je Sternenovo terensko delo prekinila, slikanje aktov in portretov pa je nadaljeval do svoje smrti, 28. junija 1949.

Delo Mateja Sterena

Sternen je bil risar, restavrator, grafik in pedagog, predvsem pa tehnično izurjen slikar. Med slovenskimi impresionisti je edini dokončal akademijo, in to na Dunaju.

• Oljno slikarstvo

Temeljito akademsko šolanje s študijem

perspektive, anatomije in kompozicije je Sternenu vtisnilo pečat. Med impresionisti so mu bili blizu Edgar Degas, Felicien Rops in Henri de Toulouse-Lautrec. Sternenove slike se spoznava po obravnavi optičnih učinkov, z dinamičnim kadriranjem in s pastoznim nanašanjem barve. Njegove najbolj poznane slike so Rdeči parazol (1904), Ulica v Munchnu (pred 1905), Rdečelaska (1902), Na robu gozda (1905) ter ženski akti.

• Risba

Že risana Moška glava (1894) dokazuje obvladaje realistične upodobitve s poudarjeno modelacijo. V munchenski dobi so bile za njegove risbe značilne bogate linije, iz katerih nastajajo slike v svetlo-temnih nasprotjih. Pozneje so bile bolj skope a vedno sugestivne in živahne. Ker mu je služilo za prvo beleženje motiva, figure ali prizora, je risal neprestano in na vse, kar je imel pri roki. V akademskih letih je negoval akvarelno risbo, kasneje pa barvno skico v olju.

• Grafika

Od leta 1902 se je med prvimi v Sloveniji ukvarjal z grafiko. (Primož Trubar 1911, Domov in Na skednju 1907, Ženska glava in Lastna podoba 1927)

• Restavrator in stensko slikarstvo

Že med šolanjem je prišel v stik z delavnicami za stensko dekoracijo. Prevezel je samostojna dela: Tabor pri Grosupljem, Horjul, trnovska cerkev v Ljubljani, Škocjan na Dolenjskem, Koroška Bela. Freske na stropu frančiškanske cerkve v Ljubljani (1925 obnovil dve kapeli, 1934-36 poslikal strop) so njegovo največje delo.

Preživil se je tudi kot restavrator fresk. Dela je opravljal na terenu poleti pogosto več let, slike pa je restavriral doma tudi pozimi.

Pripravil: Jože Jan

Vir: Wikipedia, Narodna Galerija Slovenije, Mladinska Knjiga, Občina Vrhnika, Slovenska biografija

SLOVENSKA ARGENTINA

Na obisku v Buenos Airesu.

Prvič v Argentini. Z občutki pričakovanja in hkrati negotovosti. Kajti nikogar nisem zares poznal. Toda rojaki so me sprejeli z gostoljubjem. Zelo sem hvaležen g. Francu Cukjatiju, delegatu za Slovence, g. Robertu Brestu, ki sta mi ponudila dom in gostoljubje ter prevoze in vse, kar spada zraven. Hvaležen sem tudi g. Toniju Burji, ki me je spremljal na raznih krajih in me uvedel v številne majhne podrobnosti. Hvaležnost čutim tudi do vseh drugih slovenskih rojakov, ki so me povabili na svoj dom ali me peljali na okrog, me pogostili, mi pripovedovali svoje zgodbe in mi odkrivali lepote Buenos Airesa. Zavedam sem se, da odprtost in gostoljubje ni samo po sebi umevna, saj je moral vsak tudi zaradi mene žrtvovati svoj čas poleg številnih rednih obveznosti. Z g. Francem Cukjatijem sva se kar dobro ujela, čeprav sva se prvič srečala v življenju. Hitro me je seznanil z razmerami v Argentini, predvsem politično in tudi drugače, kar mi je pomagalo, da sem se boljše vživljal v okolje. Široke ceste, dokaj veliko prometa, predvsem enosmerne ceste in pravokotne ulice razdeljene po mestnih kvadratnih četrtih, so značilnost velikega Buenos Airesa. Zato se v njem ni težko znajti. Bival sem na ulici Bolaños 125, ki je korak stran od ulice Ramon Falcon 4158, kjer se nahaja Slovenska hiša. Ta je osrednja povezovalna ustanova s cerkvijo Marija Pomočnice. Dom za bivanje duhovnikov in Slovenska hiša sta torej v neposredni bližini.

Prvi in najlepši stik z argentinskimi rojaki sem doživel pri obhajanju sv. maše (2. junij 2024) za vse žrtve medvojnega in povojnega komunističnega nasilja. V cerkvi Marije Pomagaj je g. Franc vodil sv. mašo, jaz pa sem imel nagovor, kjer sem poudaril pomen evharistije kot mize občestva, ki nas povezuje. Če te mize občestva ni več, začne razpadati povezanost in vse drugo. V spoznavanju z rojaki je bilo najpogostejše vprašanje, od kod sem in kaj je motiv mojega prihoda. Prestavil sem se. Doma sem iz župnije Cerklje na Gorenjskem, moja mati izhaja iz Šentjošta nad Horjulom, moj je stric Štefan Kavčič, brat moje matere Majde Kavčič, ki je s številnimi Slovenci po vojni pribežal v Argentino. Želim sem priti v stik s potomci strica Štefana. Sem salezijanec duhovnik in do nedavnega tudi višji predstojnik salezijancev (inšpektor) v Sloveniji, sedaj ob menjavi pa sem imel možnost, da odpotujem čez Atlantik. Motiva svojega prihoda

nisem natančno opredeljeval, prišel pa sem do spoznanja, da me je sem povabilo in povleklo srce. Res je, kajti pri maši in še bolj po njej smo se spomnili vseh pokojnih žrtev med in povojnega komunističnega revolucionarnega nasilja, med katerimi je bilo tudi pet mojih stricev (Jože, Alojz, Tine, Stanko in Lovro). Bili so bili mučeni in usmrčeni zaradi izpovedi vere in predanosti domovini. Stric Štefan, ki je edini uspel pobegniti, si je v Buenos Airesu uspel ustvariti družino in dom. Kako mogočno in strumno je zazvenela pesem Mi legionarji, mi domobranci in Moja domovina. Zelo nagovarjajoča je bila narodno-domovinska spominska slovesnost, ki jo je uprizorila skupina iz Pristave. Posebej ganljivo je bilo pismo nekega domobranca, ki je zvedel za izdajo in prihajajočo smrt, v katerem je izrekel: »Kamor so šli oni, gremo tudi mi!«
Torej v mučeništvo za domovino in za krščanske in narodne vrednote. Ob tem sem razmišljal, kako smo se vse preveč v domovini sprizajzneli z dejstvom, da smo še vedno poteptani in porinjani na rob, kakor poraženci. Po nas tolčejo in nas sramotijo. Pa temu ne bi smelo biti tako. Kajti dati življenje za vrednote naroda in za Boga, je največje junaštvo. Tu v Argentini tudi iz ust mladih zveni spomin, ki se vrača in se bo počasi uveljavil. In prišli bodo časi, ko se bodo razkrili pravi obrazi mučencov in njihovih potomcev, ki prikrivajo resnico, ki razkriva brezna tisočih in tisočih žrtev.

Ob obisku slovenskih domov v širšem okolju Buenos Airesa (San Justo, Ramos Mejia, Pristava) sem bil začuden nad tolikimi sposobnostmi, ki jih kažejo rojaki v Argentini. Spoznal sem tudi, kako potekajo sobotne šole materinega jezika in številne druge dejavnosti. Od malih otrok, ki počasi iščejo slovenske besede, do že malo starejših, ki že znajo brati in do mladine, ki komunicira, bere in ustvarja v jeziku svojih pradedkov in prababic. Ni samo po sebi umevno vse to. Menim, da je to sad številnih žrtev in predanosti duhovnikov, staršev, učiteljev, izobražencev, umetnikov, vodij društev in številnih skupin ... Vse to je argentinski slovenski čudež. Spoznal sem številne rojake, ki so v Argentini uspeli na številnih področjih, od znanosti, podjetništva, kulture in Cerkve. Iz slovenskih družin so se rodili številni duhovni poklici.

Čustven in zelo oseben dogodek je bil zame srečanje z sestrično Anico Kavčič iz San Justa, ki

živi v očetovi hiši. Srečala in videla sva se prvič v življenju, se objela in podala roki. Od bliže sem spoznal zgodbo svojega strica, vzpone in padce cele družine ter težke družinske okoliščine in sedanje stanje, ki zaznamuje moje še živeče sorodnike v Buenos Airesu, Ognjeni zemlji in Avstraliji.

Kot salezijanca me je zanimala tudi salezijanska Argentina. Obiskal sem več salezijanskih skupnosti in ustanov v Buenos Airesu. Blizu kongresa je inšpektorialna skupnost, kamor je leta 1875 prišla prva salezijanska misijonska odprava. Drugo leto bo 150-letnica, ki jo bomo salezijanci na svetovni ravni slovesno obhajali.

Obiskal sem štiri še živeče salezijance slovenskega porekla.

V San Isidru živi Franc Barle, salezijanec brat. Je član skupnosti starejših sobratov. Živijo v prostorih, ki jih je po pripovedovanju g. Barleta, gradil g. Martin Štuhec. Poleg hiše je župnija s cerkvijo, ki jo je povečal in dogradil g. Tone Rant. V San Isidru imajo salezijanci veliko šolo raznih tehničnih smeri (električarji, mehaniki, ključavničarji ...), s številnimi igrišči. G. Barle je bil tu vrsto let učitelj.

Cerkve Marije Pomočnice in salezijanski zavod Ramos Mejia je bila za Slovence nekoč zelo pomembna ustanova, saj je v okolici živelo veliko slovenskih družin. Vključeni so bili v življenje salezijanskega zavoda, kjer je deloval g. Janko Mernik. V zavod je znal privabiti številne slovenske fante in jim omogočiti dobro vzgojo in šolanje. Tu je bil salezijanski aspirantat – hiša za kandidate, kjer je svoj duhovni poklic oblikovalo lepo število salezijancev slovenskega porekla. V ta salezijanski zavod je kot fant za eno leto prišel tudi Jorge Bergoglio, sedanji papež Frančišek. Župnija Marije Pomočnice so salezijanci pred leti izročili škofu. Na levi strani je stranski oltar posvečen Mariji Pomagaj, ki ga je izdelal Tone Oblak, gojenec salezijanske šole, umetnik in podjetnik. Salezijansko šolo po vodijo laiki pod okriljem salezijancev.

V salezijanski skupnosti San Justo živi salezijanec brat Ambrož Lipovec. G. Lipovec je član vzgojne ekipe formacijska skupnosti, ki trenutno šteje 14 članov od tega 8 sobratov v formaciji. Obiska se je razveselil kot otrok. Ker je bil nenapovedan, se ga ni nadejal niti v sanjah. G. Toni Burja in Lanusa, ki me je spremljal, mu je izročil pozdrave sorodnikov, ki izhajajo iz Lanusa. Salezijanska hiša, v kateri živi g. Lipovec,

zidana v slogu dvorca, stoji poleg velike cerkve Srca Jezusovega. Poleg župnije salezijanci upravljajo tudi poklicno-izobraževalni center Sv. Janez Bosko za usposabljanja in izobraževanja na raznih tehničnih in upravnih področjih.

V salezijanski skupnosti San Nicolas, ki pripada severni inšpektoriji, živi in deluje sobrat Štefan Burja, stric g. Tonija Burje, lazarista. Skupnost San Nicolas je prva salezijanska skupnost v Argentini, ki je nastala že v letu 1875, takoj po prihodu prve salezijanske odprave v Buenos Aires. G. Štefan živi skupaj še z dvema mlajšima salezijancema in pomaga pri dejavnostih po svojih močeh. Dolgo časa je deloval v Cordobi in mestu San Juan. Salezijanska ustanova je še vedno zelo živahna in ima polno dejavnosti. Osnovna in srednja šola z oratorijem in župnijsko cerkvijo Marije Pomočnice. V njej je znamenita slika Marije Pomočnice slikarja Rollinija, ki jo je dal narediti sam don Bosco. Mesto San Nicolas je tudi znan romarski kraj Marijinih prikazovanj z romarsko cerkvijo, v kateri najdemo lesen oltar oz. relief Marije Pomagaj iz Brezije, izdelek g. Toneta Oblaka.

V mestu La Plata v skupnosti Srca Jezusovega živi salezijanec dr. Tone Prešeren, ki se je pred nekaj meseci vrnil v Argentino. Deluje kot župnik župnije sv. Janez Bosco, ki je na obrobju mesta in kamor se odpravi vsak dan. Poleg župnije g. Tone deluje tudi kot duhovni asistent v salezijanskem vzgojno-izobraževalnem centru Sv. Mihaela: vrtec, osnovna šola, gimnazija, nekatere srednje obrtne šole. K župniji spada tudi dom za duhovne vaje Ceferino, hiša za duhovne vaje in druge počitniške programe. Ob duhovnem centru je velik park s salezijanskim pokopališčem. Tu počiva več slovenskih salezijancev: Jurij Langus (1939-2019), Martin Štuhec (1925-2020), Franc Balgač (1940-2021), Danijel Vrečar (1932-2021) in Adolf Povalej (1932-2023). Ob teh grobovih smo se spomnili tudi drugih slovenskih duhovnikov in v imenu vseh zmolili za pokoj njihovih duš.

Na povabilo g. Tonija Burje sem obiskal tudi zelo pomembno slovensko središče v Lanusu, kjer delujejo lazaristi. Od tod izhajajo številni slovenski duhovniki in tudi škofje. Velik šolski center s čudovito cerkvijo govori o čudovitem delu, ki se od tod razširja na kraj in mesto in celo Cerkve.

Marko Košnik SDB

KOLEDAR

- 7. julija**
Koline v Hladnikovem domu
- 7. julija ob 13.00**
Koline v Našem domu San Justo
- 3. avgusta**
Festival Folklorne skupine Mladika
- 4. avgusta**
Tombola na Pristavi
- 10. avgusta**
Koncert na Pristavi
- 11. avgusta**
Mladinski dan v Slovenski dom San Martin

ZA RAZMISLEK IN NASMEH

“En dober pregovor na dan, prežene slabo voljo stran”

PREGOVORI IN CITATI

BODOČNOST

»Časi niso bili lahki, a v temnih časih smo videli svetlo prihodnost.« S temi besedami je Nataša Pirc Musar - predsednica Republike Slovenije - začela govor na osrednji slovenski v počastitev dneva državnosti. »Danes ... danes živimo svobodneje, toda na obzorju slutimo temne oblake. Prihodnost se zdi vse prej kot svetla. Okrog nas se plazi senca dvoma v trajnost pridobljenega. Slovenija, njena narava, ljudje in ponos so lahko večni samo, če je naša ljubezen do domovine vključujoča in se iskreno prenaša iz generacije v generacijo«, je nadaljevala.

V nagovoru je spregovorila tudi o solidarnosti, spoštovanju narave in samozavesti Slovencev. Letos je (kakor lansko leto) govorila tudi o spravi, pozvala pa je tudi k pokopu vseh žrtev:

»Povrnimo se za trenutek, vsi skupaj, na začetek današnjega večera ... Toliko simbolike je v tem, da ob dvignjeni slovenski zastavi in prvih zvokih Zdravljice vstanemo kot eden! Vstanemo zato, ker vemo, kako zelo so se za našo samostojnost borili naši predniki v drugi svetovni vojni in kako zelo smo se zanj borili v osamosvojitveni vojni. Ob himni vstanemo kot eden zato, ker je naša, čeprav vemo, da v zgodovini boja za samostojnost, žal, ni bilo vse samo lepo. Da so se delale napake. In to hude.

Na izjemen partizanski boj proti okupatorjem in njihovim domačim pomočnikom je padla globoka senca tragičnih poveljnih iz-

vedensodnih pobojev. Lani sem na tem mestu pozvala k spravi. Tisti pravi spravi, ki vključuje intimo, pravo in svobodo. Taki spravi torej, ki nam bo omogočala, da bomo znali neobremenjeno sprejeti zgodovino takšno, kakršna je. O njej ne smemo in ne moremo poučevati selektivno. Do nje moramo razvijati kritično distanco, od vrtca dalje, da bomo sposobni razumeti vse, kar se je v preteklosti dogajalo. Zato želim poudariti, in to na ves glas: Čas je.

Čas je, da ob 80. obletnici konca druge svetovne vojne dostojno pokopljemo vse Slovenke in Slovence in druge ljudi, ki doslej niso imeli pravice do groba. Naredimo konec prilaganju zgodovine trenutnim političnim interesom! To ne sodi k dostojnemu pokopu. Napočil je čas, da smo čuteči in da ponotranjimo, kako zelo so pravica do intime, vladavine prava in pravica živeti v svobodni državi sestavni del resnične sprave. V imenu vseh dobromislečnih ljudi zato prosim: Ne odlašajmo. Ne dovolimo, da posmrtni ostanki žrtev pobojev ostajajo skladiščeni v kletih in plastičnih zabojih. Ker to preprosto ni človeško. Ker to nismo mi. Čas je, draga Slovenija.«

Bodočnost bo pokazala, če bodo besede predsednice končno dosegle soglasje in dovoljenje pristojnih oblasti za pietetni pokop vseh žrtev poveljnih pobojev. To bi bil prvi korak k spravi.

Kaj nam pa o bodočnosti govorijo pregovori?

- Vsi cvetovi bodočnosti so v semenu sedanjosti. (kitajski pregovor)

- Vedno me je bilo strah bodočnosti, saj je v bodočnosti med drugim tudi smrt. (Ernesto Sabato, argentinski pisatelj)
- Nikoli ne mislim na prihodnost. Še prekmalu pride. (Albert Einstein, nemški fizik in matematik)
- Preteklost je zbežala, bodočnost je odsotna, a sedanost je tvoja. (arabski pregovor)
- Ne moremo vselej pripraviti prihodnosti za naše otroke, lahko pa pripravimo naše otroke za prihodnost. (Franklin D. Roosevelt, ameriški pravnik in politik)
- Živeti dan za dnem: vsak dan izpolnjevat Božjo voljo mirno in potrpežljivo. Manj ko se vznemirjamo zaradi svoje prihodnosti, bolj Gospod skrbi za nas. (sv. papež Janez XXIII.)
- Bodočnost ima veliko imen: za šibkega je nedosegljiva. Za prestrašene, neznana. Za pogumne pa je priložnost. (Victor Hugo, francoski pisatelj, pesnik, dramatik, akademik in državnik)
- Najboljši prerok bodočnosti je sedanost. (španski pregovor)
- Ustrezno se pripraviti na prihodnost pomeni izoblikovati si dobre osebne navade. (Epiktet, starogrški filozof)
- Zastonj pričakujemo lepšo prihodnost od spremembe zakonov, od izboljšanja državnih ukrepov. Temeljito ozdravljenje mora priti od znotraj! Po boljših ljudeh skrbimo za boljše čase. (blaženi Anton Martin Slomšek)
- Bodočnost najde zgled v preteklosti. (latinski pregovor)

Izbral: Jože Jan

REPUBLIKA SLOVENIJA
URAD VLADE ZA SLOvence V
ZAMEJSTVU IN PO SVETU

GLASBENA ČESTITKA
SLOvencev
iz zamejstva in sveta
OB DNEVU
DRŽAVNOSTI

**TUKAJ POVEZAVA
NA YOUTUBE**

HLADNIKOV DOM
SLOVENSKA VAS

**DOMAČE
KOLINE V
HLADNIKOVEM
DOMU**

V nedeljo, 7. julija,
ob 12.30 uri
Prodaja surovih klobas
od 15.00 ure naprej.

Lepo vabljeni!

**KOLINE V
NAŠEM DOMU SAN JUSTO**

V soboto, 6. julija,
bodo možje Našega doma izdelovali domače pečenice
in krvavice.

V nedeljo, 7. julija ob 13.00 uri,
vas vabimo na **okusno kosilo,**
kjer bo tudi priložnost za
nakup domačih pečenic in krvavic.

Prijave za kosilo in nakup sprejemata:
Sonja Miklič - Tel. 15 6282 2061
Marko Trpin - Tel. 15 5630 5041

**Za nedeljsko kosilo se lahko
prijavite do petka, 5. julija.**

Vsi lepo vabljeni!

Naš dom San Justo
Hipólito Yrigoyen 2756, San Justo

Malinc
CENILEC

**LITERALNI
NATEČAJ**

Slovenska založba Malinc organizira literalni natečaj, povezan z njihovimi knjigami. Pripravili so dva razpisa: enega za otroke, drugega za odrasle. Natečaj poteka od 1. julija do 31. avgusta 2024.

OTROKE

ODRASLE

Svobodno Slovenijo podpirajo

